સરકારે સર્વિસટેક્સમાં સ્વચ્છ ભારત મિશન માટે બે ટકા સેસનો ઉમેરો કર્યો

પ્રજાએ સર્વિસટેક્સ ૧૪ ટકા નહીં પણ ૧૬ ટકા ચૂકવવો પડશે

■ **ફોનબિલથી લઇને ઇન્ટરનેટ જેવી સેવાઓ વધુ મોંઘી થશે**

નવી દિલ્હી, તા. ૨

નાણાપ્રધાન અરુણ જેટલીએ શનિવારે રજૂ કરેલાં સામાન્ય બજેટમાં સર્વિસટેકસને ૧૨.૩૬ ટકાથી વધારીને ૧૪ ટકા કર્યો છે. આ સર્વિસટેક્સમાં બે ટકા સેસ પણ ઉમેરવામાં આવ્યો હોવાથી હવે દેશની જનતાએ કુલ ૧૬ ટકા સર્વિસટેક્સ ચૂકવવો પડશે, જેટલીએ રજૂ કરેલાં બજેટમાં મોદીની મહત્ત્વાકાંક્ષી યોજના સ્વચ્છ ભારત મિશન માટે જનતા પાસેથી સર્વિસટેક્સમાં બે ટકા સેસને જોડી દેવાની પૂરી જોગવાઈ કરી છે, જો આ જોગવાઈ લાગુ કરવામાં આવે તો દેશની પ્રજાએ ૧૬ ટકા સર્વિસટેક્સ ચૂકવવો પડશે.

નાણાકીય બિલમાં કેવો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે

સરકારનાં નાણાકીય બિલને જો બારીકાઈથી વાંચવામાં આવે તો કેટલીક ચીજો આશ્ચર્ય પેદા કરી શકે છે. નાણાકીય વિધેયકના અધ્યાય ૬ના સ્વચ્છ ભારત ઉપકરના ૧૧૭ના ભાગ બેમાં સ્પષ્ટપણે લખ્યું છે કે સ્વચ્છ ભારત મિશનની યોજના અંતર્ગત લેવામાં આવેલાં પગલાંને નાણાકીય સહાય પૂરી પાડવા માટે તેમજ તેનું સંવર્ધન કરવા માટે અથવા કોઈ અન્ય પ્રયોજન માટે આ અધ્યાયના નિયમો પ્રમાણે તમામ અથવા તો કર લેનારી સુવિધાઓનાં મૂલ્ય પર સ્વચ્છ ભારત કોષનાં નામે વધારાનો બે ટકા ટેક્સસર્વિસ ટેક્સમાં લેવામાં આવશે.

વિશેષજ્ઞોનું શું કહેવું છે

કેપીએમજીના ચીફ ઓપરેટિંગ અધિકારી(ટેક્સ) સચિન મેનને એક ટીવી ચેનલના ઇન્ટરવ્યૂમાં જણાવ્યું હતું કે કેન્દ્ર સરકારે બજેટમાં બે ટકા સ્વચ્છ ભારત સેસને સર્વિસટેક્સમાં જોડવાની જોગવાઈ કરી છે, તેનો સાફ મતલબ છે કે સર્વિસટેક્સ ૧૨.૩૬થી વધીને ૧૪ ટકા થઈ જશે અને તેમાં બે ટકા સેસ ચૂકવવો પડશે એટલે કે પ્રજાએ હવે ૧૬ ટકા સર્વિસટેક્સ ચૂકવવો પડશે.

લોકો હજી પણ મૂંઝવણમાં છે

ભારત સરકાર દ્વારા તાજેતરમાં રજૂ કરાયેલા બજેટના ફાઈનાન્સ બિલના છઠ્ઠા ચેપ્ટર એટલે કે સ્વચ્છ ભારતને ધ્યાનથી વાંચવામાં આવે તો ખ્યાલ આવશે કે તેમાં સ્પષ્ટપણે જણાવવામાં આવ્યું છે કે, કરપાત્ર તમામ સેવાઓ કે કેટલીક સેવાઓ પર આ ચેપ્ટરના નિયમ અનુસાર બે ટકા સ્વચ્છ ભારત સેસ ઉઘરાવવો જોઈએ. મહત્ત્વની વાત એ છે કે સરકાર દ્વારા કોઈ નક્કર જાહેરાત કરવામાં આવી ન હોવાથી લોકો હજી પણ ટેક્સ કેટલા લાગશે તે અંગે મૂંઝવણમાં છે.

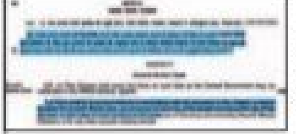

બજેટમાં સર્વિસ ટેક્સરેટ વધતાં જીવનજરૂરી ચીજવસ્તુઓ મોંઘી

ટ્રાન્સપોર્ટ સર્વિસ પર મળતું વળતર પણ ઓછું કર્યું : બે ટકા વધારાનો સેસ મોંઘવારીને કરંટ આપશે

સુરત, તા. ૨

જીવનજરૂરી ચીજવસ્તુઓ સહિત અનેક ઉત્પાદોના વધુ ભાવ ચૂકવવા લોકોએ તૈયાર રહેવું પડશે. સરકારે સર્વિસટેક્સ રેટમાં ૨ ટકાનો વધારો કર્યો છે, ઉપરાંત ટ્રાન્સપોર્ટ સર્વિસ પર મળતું વળતર પણ ઓછું કર્યું છે. ટ્રાન્સપોર્ટ સર્વિસ મોંઘી થતા તેની અસરરૂપે શાકભાજી, અનાજ, કઠોળ સહિત વિવિધ ઉત્પાદોમાં પચી ૧૦ ટકાનો વધારો થવાની શક્યતા નકારી શકાય તેમ નથી.

મોંઘવારીના મારથી પિસાતી સામાન્ય જનતાને બેવડો માર પડ્યો છે. કેન્દ્રીય બજેટમાં સર્વિસ ટેક્સરેટ બે ટકા વધારી ૧૪ ટકા કરવાનો નિર્ણય કરવામાં આવ્યો છે. વળી, ટેક્સમાં મળતી રાહત પણ ઓછી કરવામાં આવી છે. જેને કારણે ઉપભોક્તાના ગજવા પર ભારણ વધશે. સર્વિસટેક્સ વધતા ટૂંક સમયમાં જ વિવિધ ચીજવસ્તુઓના ભાવ નવી ઊંચાઈએ પહોંચશે તેવી શક્યતા છે. સીએ હિતેષ લાકડાવાલાએ જણાવ્યું હતું કે સર્વિસ ટેક્સરેટમાં ૨ ટકાનો વધારો કરવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું છે. અગાઉ કુલ ૧૨.૩૬ ટકા સર્વિસટેક્સ હતો જે વધીને ૧૪.૨૮ થઈજશે. વિવિધ સર્વિસ પર મળતું વળતર ઓછું કરવામાં આવ્યું છે. અગત્યની એવી ટ્રાન્સપોર્ટ સર્વિસ પર ભારણ વધાર્યું છે. અગાઉ ટ્રાન્સપોર્ટ સર્વિસ પર મળતું વળતર ઘટાડવામાં આવ્યું છે. ૭૫ ટકા એબેટમેન્ટ સાથે ટ્રાન્સપોર્ટ સર્વિસ પર ૩.૦૯ ટકા ટેક્સ લાગુ હતો. હવે આ એબેટમેન્ટ ૫ ટકા ઘટાડીને ૭૦ ટકા કરવામાં આવ્યું છે. જેથી ટ્રાન્સપોર્ટ પર સર્વિસટેક્સ વધીને ૩.૭૧ ટકા થશે. વળી, સર્વિસટેક્સ પર ૨ ટકા સેસનો પણ ડામ લાગશે જેથી ટ્રાન્સપોર્ટ સર્વિસ મોંઘી થશે. ઉપરાંત પેટ્રોલ-ડીઝલના ભાવ ૩ રૂપિયા વધ્યા છે. તેની અસરરૂપે પણ વિવિધ ચીજવસ્તુઓના ભાવમાં વધારો થશે.

વેટ માટે ગુજરાતનું નિસ્તેજ બજેટ

ચિટચેટ ઓન વેટ ટુ
સેલ્સટેક્ષ
નયન શેઠ

ગુજરાતના નાણામંત્રી સૌરભભાઈ પટેલ દ્વારા વર્ષ ૨૦૧૫-૧૬ માટે ગુજરાત વિધાનસભામાં તા. ૨૪-૨-૧૫ના રોજ બજેટ પ્રવચન રજૂ કરવામાં આવેલ છે. જ્યાં સુધી વેટને લાગેવળગે છે ત્યાં સુધી આ બજેટમાં કોઈ ખાસ ફેરફારો સૂચવવામાં આવેલ નથી. અંદાજ મુજબ કુલ રૂ. ૨૦ કરોડની વેરા રાહત સામે કુલ રૂ. ૮૦ કરોડના નવા વેરા લાદવાનું સૂચવવામાં આવેલ છે. આ ફેરફારો તા. ૧-૪-૧૫થી અમલમાં આવશે. ગુજરાતના વેપાર ઉદ્યોગની અનેક માગણીઓ અંગેનો કોઈ પ્રતિસાદ આ બજેટ પ્રવચનમાં જોવા મળતો નથી. ગુજરાતના બજેટમાં વેટ અંગેની દરખાસ્તોની માહિતી આ લેખમાં આપેલ છે.

ઈમિટેશન જ્વેલરી પરનો વેરો ઘટ્યો

ઇમિટેશન જ્વેલરી પર હાલમાં વધારાના વેરા સહિત ૫ ટકાના દરે વેરો લાગે છે તે ઘટાડીને ૧ ટકો કરવાની દરખાસ્ત કરવામાં આવી છે. આ વેરાનો દર ઘટાડવાનું કારણ આપતા માન. નાણામંત્રીએ જણાવ્યું છે કે, ઇમિટેશન જ્વેલરીનો ઉદ્યોગ ગૃહ ઉદ્યોગ તરીકે વિકાસ પામેલ છે કે જેમાં મશીનરી કે વીજળીનો ખૂબ જ નજીવા પ્રમાણમાં વપરાશ થાય છે. આ ધંધા દ્વારા જરૂરિયાતમંદ કુટુંબોની મોટી સંખ્યામાં મહિલાઓ સહિતના સભ્યો કામ કરી રોજીરોટી મેળવે છે. વળી પાડોશી રાજ્યમાં વેરાનો દર ઓછો છે અને તેથી ઇમિટેશન જ્વેલરી પરના હાલના ૫ ટકાના દરના બદલે કુલ ૧ ટકાનો દર કરવાની દરખાસ્ત કરવામાં આવી છે. આ વેરામાં રાહતના કારણે રાજ્યની વેરાકીય આવકમાં અંદાજિત રૂ. ૫ કરોડનો ઘટાડો થશે તેવું અનુમાન કરવામાં આવ્યું છે. જ્યારથી ૧ ટકાનો દર અમલમાં આવશે ત્યારથી ઇમિટેશન જ્વેલરીના આંતર રાજ્ય વેચાણો માટે સી ફોર્મની જરૂરિયાત રહેશે નહીં અને આંતર રાજ્ય વેચાણો પર સી ફોર્મ સિવાય ૧ ટકાનો દર લાગુ પડશે. વેચાણ પર ૧ ટકાના દરે વેરો ભરવાની જવાબદારી ઉપસ્થિત થતી હોય છતાં ૩૧-૧-૧૫ સુધી ૫ ટકા આપીને ખરીદેલ માલની પૂરેપૂરી ઇનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટ મળવાપાત્ર રહેશે.

ઓરલ કોન્ટ્રાસેપ્ટિવ પિલ્સ વેરામુક્ત

ઓરલ કોન્ટ્રાસેપ્ટિવ પિલ્સ પર હાલ વધારાના વેરા સહિત ૫ ટકાના વેરો લાગે છે તે સંપૂર્ણપણે વેરામાફ કરવાની દરખાસ્ત કરવામાં આવી છે. આ પિલ્સ કુટુંબ નિયોજનના હેતુ માટે વપરાતી હોવાથી આ રાહત આપવાનું જણાવવામાં આવ્યું છે. વેરાના દરની આ રાહતથી રાજ્યની આવકમાં અંદાજિત રૂ. ૧ કરોડનો ઘટાડો થશે તેવું અનુમાન કરવામાં આવ્યું છે. આ પિલ્સ સંપૂર્ણ વેરામુક્ત થવાથી આંતર રાજ્ય વેચાણો માટે સી ફોર્મ લેવાની જરૂરિયાત રહેશે નહીં. તા. ૩૧-૩-૧૫ સુધી ૫ ટકાના દરે વેરો ચૂકવીને કરેલ ખરીદીનો માલ જો સ્ટોકમાં રહે અને તા. ૧-૪-૧૫થી તેવા માલના વેચાણ પર વેરો ન લાગતો હોવા છતાં અગાઉ ખરીદેલ માલ પર ચૂકવેલ વેરાની ઇનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટ ઘટાડવાની રહેશે નહીં. એ ધ્યાનમાં લેવાનું રહે કે જ્યારે માલની ખરીદી કરવામાં આવે ત્યારે તે માલ કરપાત્ર હોવો જોઈએ એવી કલમ ૧૧(૩)(અ)માં જોગવાઈ છે. ખરીદેલ માલનું અન્ય ઉપયોગો સિવાય પુન: વેચાણ કરવાનો માલ ખરીદનાર વેપારીનો ઇરાદો હોય તો જ્યારે માલ ખરીદવામાં આવે ત્યારે વેચનાર તરફથી મળેલ અલગથી વેરો વસૂલ કરેલ ટેક્સ ઇનવોઇસ ચોપડામાં નોંધવામાં આવે ત્યારે ખરીદી પર ચૂકવેલ વેરાની ઇનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટ વેપારીને મળવાપાત્ર છે. પુન: વેચાણ કરેલ માલ પણ કરપાત્ર હોવો જ જોઈએ તેવી કાયદામાં કોઈ જોગવાઈ નથી. આમેય વેટનો પાયાનો સિદ્ધાંત છે કે, અંતિમ ગ્રાહકને જે માલ મળે તેના પર લાગતો વેરો રાજ્યને મળવો જોઈએ. જ્યારે માલનું પુન: વેચાણ થાય ત્યારે તે સંપૂર્ણ માફ હોઈ તે માલ પર અગાઉ ચૂકવાયેલ વેરાનું રિફંડ ચૂકવાય તો તે વેટના પાયાના સિદ્ધાંત સાથે પણ સુસંગત છે. આમ માલની ખરીદી વખતે વેરો ચૂકવાયેલ હોય અને તે જ માલના પુન: વેચાણ પર માફી મળવાના કારણસર વેરો ન લાગતો હોય તો પણ તેવા માલની ખરીદી પર ચૂકવાયેલ વેરાની ઇનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટ વેપારીને મળવાપાત્ર છે.

એવિએશન ટર્બાઇન ફ્યૂઅલમાં આંશિક વેરા રાહત

અમદાવાદ અને વડોદરા સિવાયના ગુજરાત રાજ્યમાં આવેલ શહેરોમાં વેચાતાં શિડ્યૂલ કોમર્શિયલ એરલાઇન સર્વિસની ફ્લાઇટ માટેના એવિએશન ટર્બાઇન ફ્યૂઅલ પર હાલ ૩૦ ટકા ડ્યૂટી પેઇડ એ.ટી.એફ. અને ૩૮ ટકા બોન્ડેડ એ.ટી.એફ. વેરો લાગે છે તે ઘટાડી ૫ ટકા કરવાની દરખાસ્ત કરવામાં આવી છે. રાજ્યના અમદાવાદ અને વડોદરા સિવાયના શહેરોમાં આવેલ હવાઈ મથકો દેશના બીજા રાજ્યોના શહેરો સાથે હવાઈમાર્ગે વધુ સંકળાઈ શકે તેવા હેતુથી આ રાહત જાહેર કરવામાં આવી છે. વેરાના દરમાં સૂચિત ઘટાડાથી રાજ્યની વેરાકીય આવકમાં વાર્ષિક અંદાજિત રૂ. ૬ કરોડનો ઘટાડો થશે તેમ માનવામાં આવ્યું છે.

ઇસબગુલ અને ઇનસબગુલ ભૂસી સંપૂર્ણ વેરામુક્ત

ગુજરાતના વેટ કાયદા હેઠળ હાલમાં ઇસબગુલ અને ઇનસબગુલની ભૂસી વેરાપાત્ર છે જ્યારે પાડોશી રાજ્યમાં તેને સંપૂર્ણ વેરામાફી આપવામાં આવી છે. એવી નોંધ પણ કરવામાં આવી છે કે, ઇસબગુલની મોટા પાયે નિકાસ થાય છે. આ સંદર્ભમાં રાજ્યના આ ઉદ્યોગ સાથે સંકળાયેલ વિદેશી હૂંડિયામણ તથા એગ્રો પ્રોસેસિંગ પ્રવૃત્તિને ટકાવી રાખવા તેમ જ ઇસબગુલનો પાક લેવા ખેડૂતો પ્રોત્સાહિત થાય તે માટે ઇસબગુલ અને ઇસબગુલની ભૂસી પરના હાલના ૫ ટકાના વેરાના બદલે તેના પર સંપૂર્ણ વેરામાફી આપવાની દરખાસ્ત કરવામાં આવી છે. આ રાહત આપવાથી રાજ્યની વેરાકીય આવકમાં અંદાજિત રૂ. ૭ કરોડનો ઘટાડો થશે તેવો અંદાજ છે.

અત્રે એ બાબતની નોંધ લેવા જેવી છે કે, જ્યારે તે બાબતનો સ્વીકાર કરવામાં આવ્યો છે કે, આ માલની નિકાસ મોટા પાયા પર થાય છે ત્યારે માલ માફી જાહેર થતાં વેપારીઓને ઇનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટ મળવાપાત્ર થશે નહીં. અગાઉ કોન્ટ્રાસેપ્ટિવ પિલ્સ માટે જણાવવામાં આવ્યું છે કે, વેચાણ વખતે માલ માફી થતો હોવા છતાં સ્ટોકના કરપાત્ર માલની ઇનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટ મળવાપાત્ર રહેશે તે મંતવ્ય સ્ટોકમાં રહેલ ઇસબગુલના કાચા માલને લાગુ નહીં પડે, કારણ કે ખરીદેલ કરપાત્ર માલનું માફી માલના ઉત્પાદનમાં ઉપયોગ થશે અને તેથી કલમ ૧૧(૫)(એચ)ની જોગવાઈના કારણે તે મંતવ્ય લાગુ પડશે નહીં અને કરપાત્ર કાચા માલનો ઉપયોગ માફી માલના ઉત્પાદનમાં થતો હોવાથી ઇનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટ મળશે નહીં. વળી કેપિટલ ગુડ્સની ઇનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટ કરપાત્ર માલના ઉત્પાદનમાં વાપરવાનો ઇરાદો હોવાથી મળવાપાત્ર છે. આવો ઉપયોગ કલમ ૧૧(૮)(બી)ની જોગવાઈના કારણે સતત ૫ વર્ષ સુધી થવો જોઈએ. આથી જો કેપિટલ ગુડ્ઝની ખરીદીને ૫ વર્ષ પૂરા થયા ન હોય તો તા. ૧-૪-૧૫થી ઇસબગુલ માફી માલ થતા અગાઉ કેપિટલ ગુડ્ઝની ખરીદીની ઇનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટ માગેલ હોય તો તેને પ્રો રેટાના ધોરણે ઘટાડવાની રહેશે.

ખાદી ઉત્પાદન માટેના કોટન રોવિંગ્સ પરના વેરાનું રિફંડ

ખાદી અને તેમાંથી બનતાં ગારમેન્ટ્સ અને મેકઅપ્સ પર વેટ સંપૂર્ણ માફ છે. આથી ખાદીના ઉત્પાદનમાં વપરાતા કોટન રોવિંગ્સ પર ચૂકવેલ વેરાની ઇનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટ મળવાપાત્ર નથી અને તેથી તેટલે અંશે ખાદી પર વેરાનું ભારણ રહે છે. ખાદી વપરાશને ઉત્તેજન આપવા અને ખાદી પરના વેરાનું ભારણ ઘટાડવા ખાદી ગ્રામોદ્યોગ બોર્ડ દ્વારા માન્ય સંસ્થાઓ દ્વારા ખાદી કે તેમાંથી બનતા ગારમેન્ટ્સ કે મેકઅપ્સના ઉત્પાદન માટે ખરીદેલ કોટન રોવિંગ્સ પર ચૂકવેલ વેરાનું રિફંડ આપવાની દરખાસ્ત કરવામાં આવી છે. આ દરખાસ્તના કારણે રાજ્યની વેરાકીય આવકમાં રૂ. ૧ કરોડનો ઘટાડો થશે તેવો અંદાજ છે.

ટેક્નિકલ ટેક્સટાઇલ પર વેરો

ગુજરાત રાજ્યમાં સૌ પ્રથમ વખત ટેક્સટાઇલના એક પ્રકાર ઉપર વેરો લાદવાની દરખાસ્ત કરવામાં આવી છે. બજેટ દરખાસ્તમાં ટેક્નિકલ ટેક્સટાઇલ પર વધારાના વેરા સહિત ૫ ટકાના દરે વેરો લાદવાની દરખાસ્ત કરવામાં આવી છે. કાપડના બે પ્રકાર જણાવવામાં આવ્યા છે પોષાક અને ઘરવપરાશ માટે વપરાતા કાપડ અને ટેક્નિકલ ટેક્સટાઇલ. વળી ટેક્નિકલ ટેક્સટાઇલના ઉપયોગોનું વર્ણન કરતાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે, તેનો ઉપયોગ બિલ્ડિંગ કન્સ્ટ્રક્શન, સિવિલ એન્જિનિયરિંગ, ફર્નિચર, હાઉસ હોલ્ડ ટેક્સટાઇલ્સ, ફ્લોર કવરિંગ્સ, ઓટોમોબાઇલ્સ, શિપિંગ, રેલવેઝ પેકેજિંગ જેવા ઉદ્યોગોમાં થાય છે. આ દરખાસ્તથી રાજ્યની આવકમાં અંદાજિત રૂ. ૮૦ કરોડનો વધારો થશે તેવો અંદાજ છે. બજેટ પ્રવચનમાં એક તરફ ઘર વપરાશના કાપડને ટેક્નિકલ ટેક્સટાઇલથી અલગ જણાવવામાં આવ્યું છે અને બીજી તરફ ટેક્નિકલ ટેક્સટાઇલના ઉપયોગમાં ફર્નિચર અને હાઉસ હોલ્ડ ટેક્સટાઇલ ઉદ્યોગનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. ટેક્નિકલ ટેક્સટાઇલ કોને કહી શકાય તે અર્થઘટનનો પ્રશ્ન થઈ શકે. જ્યારે આ દરખાસ્તની કાયદાકીય જોગવાઈ કરવામાં આવે ત્યારે ટેક્નિકલ ટેક્સટાઇલની સામાન્ય વ્યક્તિને સમજ પડે તેવી સરળ ભાષામાં વ્યાખ્યા કે સ્પષ્ટતા કાયદામાં આમેજ કરવામાં આવે તે અત્યંત આવશ્યક છે. જ્યારે ઉત્પાદકે ઉત્પાદન કરેલ કાપડનો બંને ઉપયોગ શક્ય હોય અને વેચાણ કરવામાં આવે ત્યારે ચોક્કસ ઉપયોગ ખબર પડી શકે તેમ ન હોય તે સંજોગોમાં કાયદાની આ જોગવાઈનું અમલીકરણ પ્રશ્નો પેદા ન કરે તેની કાળજી લેવાય તેવી અપેક્ષા રાખવી અસ્થાને છે.